

IMPERATIV

DERIVAČNÍ SCHEMA:

Kmen infinitivu – ě + -k- +	---	-ime
	-(0)	-ite
	<i>tegu(l) + 3. os. praes.</i>	

- ě + -k- + # → kalb k (...)
 - ě + -k- + # k (...)
 - ě + -k- + # k (...)
 ,

KOMENTÁŘ

1) Paradigma imperativu není úplné: novodobá litevština nemá speciální imperativní tvary pro 1. os. sg. a 3. os.

2) 2. os. sg. končí na sufix, nemá žádnou koncovku: *eik*, *duok*, *sakyk*. Vedle sufixu *-k-* se může vyskytovat varianta *-ki*: *eiki*, *duoki*, *sakyki*. Tvary na *-ki* jsou vzácnější, vyskytují se především v dialektech a v poezii, mají stylistické poetické zabarvení. Spisovná novodobá litevština v 2. os. sg. imp. jednoznačně preferuje tvary na *-k*.

3) Pokud infinitivní kmen končí na *g* nebo *k*, tyto souhlásky zanikají a výsledný tvar obsahuje pouze sufix *-k-*:

áugti, *áuga*, *áugo* [růst] → **aug**-ti → **aug** + k + # → **auk**, **aukime**, **aukite**;
ti, *a*, [točit] → **suk**-ti → **suk** + k + # → **suk**, **sukime**, **sukite**.

4) Pro 3. os. imperativu používá novodobá litevština konstrukce, jež je tvořena částicí *te*, *tegu(l)* a 3. os. praes., resp. 3. os. fut. :

te eina / *tegu(l) eina* [ať jde]; *te nueis* / *tegu(l) nueis* [ať půjde]
te rašo / *tegu(l) rašo* [ať píše]; *te parašys* / *tegu(l) parašys* [ať napíše]

Paralelně existují také tvary s afixem *te-*: *tenueis* [ať půjde], *tepadaro* [ať udělá]. Jsou zcela synonymní s konstrukcemi *te nueis*, *te padaro*. Pravidla pro psaní „zvlášť“ či „dohromady“ zatím nejsou ustálena.

5) Původní litevský imperativní tvar pro 3. os. měl afix *te-* a koncovku *-ie* nebo *-ai* ([ať jde]; *tedárai* [ať dělá]). Dnes existuje pouze v dialektech, spisovná litevština tyto tvary již označuje za archaismus, v běžném projevu se nepoužívají.

6) Imperativní tvary mají stejné prozodické charakteristiky jako infinitivní kmen dotyčného slovesa.

CVIČENÍ. Vyčasujte v imperativu:

láukti, láukia, láuké [čekat]; ródyti, ródo, ródě [ukazovat]; válgyti, válgo, válgě [jíst]
vo [být]; [vézt]; [škubat];
[zpívat]; jo [pršet]; [bzučet]; [hojit se]